

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 33Ek/1201/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120378332
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bomborová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2021:6120378332.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31575951, zast.: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Štefánikova 8, 811 05 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 36 853 186, proti povinnému: V. I., nar: XX.XX.XXXX, XXX XX G., o vymoženie 1 213,06 Eur s príslušenstvom, o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, o sťažnosti oprávneného voči uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica vydaného vyšším súdnym úradníkom, sp. zn. 33Ek/1201/2020 zo dňa 17.12.2020, takto

rozhodol:

Súd uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 33Ek/1201/2020 zo dňa 17.12.2020 v celom rozsahu z r u š u j e .

odôvodnenie:

1/ Oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie, doručeným súdu dňa 11. 09. 2020, domáhal od povinného vymoženiu pohľadávky vo výške 1 213,06 Eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu - uznesenie Okresného súdu Trnava, č.k. 16C/127/2016 - 152, zo dňa 17. 07. 2020 ktorý sa stal vykonateľný dňa 18. 08. 2020 (ďalej len „Exekučný titul“).

2/ Vyšší súdny úradník vydal dňa 17.12.2020 rozhodnutie, ktorým návrh na vykonanie exekúcie zamietol, a to z dôvodu prebiehajúceho konkurzu na majetok povinného. Svoje rozhodnutie za použitia ustanovení § 50 ods. 1, § 53 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 4, § 61k ods. 1 písm. d/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), § 166, § 166c ods. 1, § 166e ods. 2, § 167a ods. 3, § 167f ods. 2 a § 199 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZoKR“), odôvodnil tým, že inštitútom oddĺženia sa dlžník zbaví starých dlhov, ktoré mu vznikli pred vyhlásením konkurzu alebo pred tým ako mu bola poskytnutá ochrana pred veriteľmi. Tiež sa zbaví všetkých záväzkov, ktoré by mohli vzniknúť v budúcnosti, na základe dovtedy uzatvorených zmlúv či záväzkov. Jedným z účinkov vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka, ktorý predpokladá ustanovenie § 167f ZoKR, je zákaz začatia a vedenia exekučného konania a obdobného vykonávacieho konania (daňové exekučné konanie), a povinnosť rozhodnúť o zastavení konania, v ktorom sa vymáha pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená len v konkurze alebo sa považuje za nevymáhateľnú. V danej veci vyšší súdny úradník lustráciou v súdnych registroch zistil, že uznesením Okresného súdu Trnava, sp. zn. 28OdK/187/2020 zo dňa 23. 06. 2020, zverejneného v Obchodnom vestníku č. 126/2020 dňa 02. 07. 2020 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka: Rastislav Štefanovič, nar. 22. 11. 1973, trvale bytom 920 55 Bojničky, podnikajúci pod obchodným menom Rastislav Štefanovič, IČO: 35 108 959, ktorému bol ustanovený správca JUDr. et Mgr. Zuzana Bukvišová, so sídlom kancelárie Bratislavská 100/C, 931 01 Šamorín, značka správcu S1977. V uvedenom uznesení vyzval veriteľov na prihlásenie pohľadávok, pričom účinky vyhlásenia konkurzu nastávajú odo dňa nasledujúceho po dni zverejnenia tohto uznesenia v Obchodnom vestníku, t. z. 03. 07. 2020. Vymáhaná pohľadávka vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz (t. z. pred 03. 07. 2020), nakoľko nárok na náhradu trov bol priznaný rozsudkom Krajského súdu v Trnave , č.k. 26Co/140/2019-146 zo dňa 22. 05. 2020, z čoho vyplýva, že uvedenú

pohľadávku je možné uspokojiť len vo vyhlásenom konkurze, inak sa oddĺžením dlžníka v rozsahu určenom súdom stane nevyvymáhateľnou. Keďže pri rozhodovaní o návrhu na vykonanie exekúcie zistil, že neboli splnené podmienky, aby súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie, a to z dôvodu začatia konkurzu, po začatí ktorého nie je možné v zmysle ustanovenia § 167f ZoKR na majetok patriaci dlžníkovi začať ani viesť exekučné konanie a už začaté konanie by muselo byť zastavené, preto v súlade s citovaným ustanovením § 53 ods. 3 písm. b) Exekučného poriadku, návrh oprávneného na vykonanie exekúcie zamietol. Keďže k zamietnutiu návrhu na vykonanie exekúcie došlo v čase pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, keď iba oprávnený je účastníkom exekučného konania, a konanie trpí vadou, pre ktorú súd poverenie na vykonanie exekúcie nevydal, súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že oprávnenému nárok na náhradu trov exekučného konania nepriznal.

3/ Proti rozhodnutiu bola v zákonom stanovenej lehote podaná sťažnosť oprávneného, v ktorej citujúc ustanovenia § 45 ods. 1 Exekučného poriadku, § 23 ods. 1 a § 166a ods. 1 ZoKR uviedol, že konkurzné oddĺženie osôb zbavuje dlžníka tých dlhov, ktorých uspokojenia sa môžu veritelia domáhať iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom. Okruh dotknutých pohľadávok vymedzuje § 166a ods. 1 ZoKR. Okrem dvoch výnimiek, pod ktoré pohľadávka na náhradu trov konania nespadá [§ 166a ods. 1 písm. a) a b) ZoKR], sa týmto spôsobom uspokojujú iba pohľadávky, ktoré vznikli pred mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz. Budúce pohľadávky veriteľov tak oddĺžením nie sú dotknuté. Presentovaný právny názor zodpovedá aj doktrínálnemu výkladu ustanovenia § 166a ods. 1 ZoKR: „Účelom oddĺžovacieho konania je „zbaviť“ dlžníka týchto „starých“ záväzkov. „Nové“ záväzky, ktoré vzniknú v mesiaci, v ktorom súd vyhlásil konkurz alebo rozhodol o poskytnutí ochrany pred veriteľmi a po tomto termíne, oddĺženiu nepodliehajú a veriteľ si ich môže vymáhať.“ (ĎURICA, M.: Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. 3. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 1116). Pre posúdenie prípustnosti exekúcie v danej veci za fundamentálnu považoval otázku okamihu vzniku pohľadávky na náhradu trov konania. Vo všeobecnosti možno definovať pohľadávku ako právo veriteľa na plnenie od dlžníka, ktoré vzniká na základe hmotnoprávnej skutočnosti (§ 488 OZ). Typickým príkladom je záväzok plniť niečo na základe zmluvy. Pohľadávka na náhradu trov konania však nevyplýva z hmotného práva. Ide o procesnoprávny nárok, ktorý vzniká na základe súdneho rozhodnutia. V civilnom konaní totiž platí, že každý si hradí výdavky s tým spojené sám (§ 252 CSP) a až v nadväznosti na rozhodnutie súdu si môže procesne úspešná strana uplatniť ich náhradu voči protistrane. Exekučný súd vyhodnotil danú vec tak, že pohľadávka na náhradu trov konania vznikla vydaním rozhodnutia vo veci samej. Zrejme pri tom vychádzal zo skutočnosti, že v ňom súd popri meritórnom výroku zároveň určil, ktorá zo strán má nárok na náhradu trov konania. Tým však ešte nevzniká samotná pohľadávka. Povinnosť zaplatiť náhradu trov konania ukladá súd až samostatným uznesením, vydaným súdnym úradníkom podľa § 262 ods. 2 CSP, v ktorom určí aj ich výšku. Uvedené potvrdzuje okrem judikatúry najvyšších súdnych autorít (napr. I. ÚS 125/2017, rovnako uznesenie NS SR zo dňa 28.3.2019 sp. zn. 5 Cdo 109/2018) aj odborná literatúra: „Nárok na náhradu trov konania je procesným nárokom. Až na základe rozhodnutia súdu o výške náhrady trov konania vzniká jednej strane voči druhej právo na plnenie (pohľadávka).“ (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck, Praha 2016, s. 963). Výkladu oprávneného nasvedčuje aj skutočnosť, že exekučným titulom pri vymáhaní nároku na náhradu trov konania nie je rozhodnutie vo veci samej, ale uznesenie o ich výške, čo nakoniec nespochybňuje ani exekučný súd.

4/ Uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 17.7.2020 č.k. 16C/127/2016-152, ktoré oprávnený predložil ako exekučný titul, nadobudlo právoplatnosť dňa 14.8.2020, t.j. viac ako mesiac po vyhlásení konkurzu na majetok povinného. Z toho dôvodu je pohľadávka oprávneného na náhradu trov plne spôsobilá byť predmetom vymáhania v rámci exekúcie. Pre úplnosť poukázal aj na závery vyplývajúce z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 27.4.2020 sp. zn. 54Ek/378/2020 v skutkovo identickej veci. „V danom exekučnom konaní sa však vymáha pohľadávka, ktorá vznikla až 01.01.2020, nakoľko pohľadávka, predstavujúca nárok na náhradu trov konania vzniká až právoplatným rozhodnutím súdu, ktorým súd uloží niektorej zo strán sporu povinnosť zaplatiť náhradu trov konania (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/109/2018 zo dňa 28.03.2019), teda právo na náhradu trov konania je procesným právom, ktorý má pôvod v procesných predpisoch a pohľadávka vzniká až právoplatnosťou rozhodnutia súdu, ktorým je priznané právo na ich náhradu, a len právoplatnosťou tohto rozhodnutia vzniká sporovej strane, ktorej súd priznal právo na náhradu trov konania právo na zaplatenie tejto pohľadávky, a až týmto rozhodnutím je pohľadávka plne konštituovaná, a bez rozhodnutia o výške trov konania by túto pohľadávku nebolo možné prihlásiť v konaniach podľa ZoKR, a teda v tomto exekučnom konaní si oprávnený vymáha pohľadávku, na ktorú sa nevzťahujú

účinky vyhláseného konkurzu, ide totiž o pohľadávku, ktorá vznikla až po vyhlásení konkurzu.“ Na záver dodal, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj nútený výkon súdnych rozhodnutí, vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04). Rovnako aj podľa názoru ESLP by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na ujmu jedného z účastníkov súdneho konania. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia je z toho dôvodu nutné považovať za integrálnu súčasť práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru (III. ÚS 15/03). Nesprávne rozhodnutie súdu o návrhu na vykonanie exekúcie tak môže viesť k odňatiu možnosti konať pred súdom, a to až na úrovni denegatio iustitiae (uznesenie NS SR zo dňa 10.11.2009 sp. zn. 4 Cdo 148/2009, obdobne aj uznesenie NS SR 17.12.2009 sp. zn. 1 Cdo 177/2009). Preto musí byť zo strany exekučných súdov prípustnosť exekúcie posudzovaná extenzívne a naopak prípadné dôvody pre zamietnutie návrhu by mal súd vykladať skôr reštriktívne. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa oprávnený domáha, aby sudca Okresného súdu Banská Bystrica v zmysle § 250 ods. 2 CSP sťažnosti vyhovel a napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka Okresného súdu Banská Bystrica zrušil.

5/ Sudca nahliadnutím do Obchodného vestníka č. 172/2020 zo dňa 07.09.2020 zistil, že v ňom bol zverejnený oznam správcu o zrušení konkurzu vedeného pod sp. zn. 28OdK/187/2020 vedeného Okresným súdom Trnava z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu (§ 167t a § 167v ods. 1 ZoKR). Oznámením v obchodnom vestníku sa konkurz na majetok povinného zrušil.

6/ Podľa § 202 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

7/ Podľa § 200 Exekučného poriadku na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

8/ Podľa § 250 ods. 2 CSP ak je sťažnosť dôvodná, súd napadnuté uznesenie zruší alebo zmení; v prípade zrušenia uznesenia je súdny úradník viazaný právnym názorom súdu.

9/ Podľa § 166a ZoKR ak tento zákon neustanovuje inak (§ 166b a 166c), len v konkurze alebo splátkovom kalendárom môžu byť uspokojené tieto pohľadávky: a) pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi (ďalej len "rozhodujúci deň"), b) budúca pohľadávka ručiteľa, spoludlžníka alebo inej osoby, ktorej vznikne pohľadávka voči dlžníkovi, ak bude za neho plniť záväzok, ktorý vznikol pred rozhodujúcim dňom, c) pohľadávka, ktorá vznikne v súvislosti s vypovedaním zmluvy alebo odstúpením od zmluvy (§ 167d), ak ide o zmluvu uzatvorenú pred vyhlásením konkurzu.

10/ Podľa § 166e ods. 1, 2 ZoKR o oddlžení rozhodne súd v uznesení o vyhlásení konkurzu alebo v uznesení o určení splátkového kalendára tak, že dlžníka zbavuje všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovom kalendárom (§ 166a) v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze alebo splátkovom kalendárom. V uznesení súd uvedie znenia zákonných ustanovení, ktoré upravujú, o ktoré dlhy ide. Oddlžením sa pohľadávky, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovom kalendárom (§ 166a), bez ohľadu na to, či boli alebo neboli prihlásené, stávajú voči dlžníkovi nevyhľadateľné v rozsahu, v ktorom ho súd zbavil dlhov.

11/ Po preskúmaní sťažnosti, ktorá bola voči uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podaná včas, sudca vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 249 CSP a konštatoval, že je dôvodná. Vyšší súdny úradník nedostatočne zistil skutkový stav a vec nesprávne právne posúdil.

12/ Povinný bol rozhodnutím Okresného súdu Trnava, sp. zn. 28OdK/187/2020 zo dňa 23.06.2020 oddlžený, a to formou konkurzu (druhou formu oddlżenia je splátkový kalendár) vyhláseného podľa IV. časti ZoKR. Rozhodnutie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 126/2020 dňa 02.07.2020 a dňom nasledujúcim po tomto zverejnení nastali účinky konkurzu. V čase začatia exekučného konania (11.09.2020) však už bol konkurz na majetok povinného zrušený (zverejnením v Obchodnom vestníku č. 172/2020 dňa 07.09.2020) na základe oznámenia správcu, čím k stretu exekučného a konkurzného

konania nedošlo a preto v danej veci neprichádzala do úvahy aplikácia ustanovenia § 167f ZoKR, o ktoré svoje rozhodnutie opieral vyšší súdny úradník v napadnutom uznesení.

13/ Dôvodom zamietnutia návrhu na vykonanie exekúcie voči povinnému bol vyššie uvedený konkurz, pričom vyšší súdny úradník posúdil pohľadávku oprávneného, ako pohľadávku, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz, nakoľko podľa jeho názoru vznikla už právoplatnosťou rozsudku Krajského súdu v Trnave, č.k. 26Co/140/2091-146 zo dňa 22.05.2020. S uvedeným posúdením sa sudca nestotožnil.

14/ Nárok na náhradu trov konania má základ v procesnom práve a vzniká až na základe právoplatného rozhodnutia súdu, ktoré má v tomto smere konštitutívnu povahu (viď napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo 12/2006). Obdobne Najvyšší súd SR konštatoval v inom svojom uznesení sp. zn. 5Cdo/109/2018 zo dňa 28.03.2019 (na ktoré poukazoval aj oprávnený vo svojej sťažnosti), že „pohľadávka vzniknutá z titulu náhrady trov konania vo svojej podstate predstavuje pohľadávku „sui generis“ oproti pohľadávkam vzniknutým napr. z titulu existencie konkrétneho záväzkovoprávneho vzťahu alebo zodpovednostného vzťahu, kedy v týchto prípadoch momentom splnenia konkrétnych záväzkovoprávnych podmienok, resp. konkrétnych predpokladov zodpovednosti možno hovoriť o existencii tzv. „dospelej“ či splatnej pohľadávky, teda žalovateľnej pohľadávky. V prípade pohľadávky vzniknutej z titulu náhrady trov konania však takýto „medzistupeň vývoja“ pohľadávky, t.j. vo forme existencie „dospelej“ či splatnej, resp. vymáhateľnej pohľadávky neexistuje. Preto do doby, pokiaľ nebolo o náhrade trov konania právoplatne rozhodnuté, nemožno hovoriť o existencii pohľadávky z titulu náhrady trov konania, a to ani v prípade, ak v spore už došlo k právoplatnému meritórnemu rozhodnutiu (k právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej), avšak bez právoplatného rozhodnutia o náhrade trov konania.“

15/ Konkurz na majetok povinného bol vyhlásený dňa 03.07.2020. Z odôvodnenia rozhodnutia, ktoré oprávnený predložil ako exekučný titul sudca zistil, že rozsudkom Krajského súdu v Trnave, č.k. 26Co/140/2091-146 zo dňa 22.05.2020 bol čiastočne zmenený rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III., tak že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi ďalších 332,22 Eur, vo zvyšnej časti výroku III. napadnutý rozsudok potvrdil. Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 94,33% a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18.06.2020. Právoplatnosťou uvedeného rozhodnutia bolo rozhodnuté o základe nároku oprávneného na trovy základného konania. Na podklade takého rozhodnutia však nemožno viesť exekúciu, pretože bez určenia konkrétnej výšky priznaných trov, teda presného určenia povinnosti na plnenie, ho nie je možné považovať za materiálne vykonateľný exekučný titul. Až na základe rozhodnutia o výške trov bolo možné po nadobudnutí jeho vykonateľnosti (18.08.2020) tento považovať za riadny exekučný titul podľa § 45 ods. 1 Exekučného poriadku, keďže z neho vyplývalo komu bolo priznané právo a uložená povinnosť na plnenie, ako aj výška takého plnenia. Preto možno uzavrieť, že pohľadávka predstavujúca trovy základného konania, vznikla až rozhodnutím Okresného súdu Trnava, č.k. 16C/127/2016 - 152 zo dňa 17.07.2020, na podklade ktorého sa oprávnený aj domáha vymoženia svojho nároku (na trovy základného konania), a teda vznikla až po rozhodnom dni v zmysle ustanovenia 166a ZoKR. Na takú pohľadávku treba nahliadať ako na novú pohľadávku, na ktorú sa účinky oddĺženia povinného nevzťahujú.

16/ Na základe vyššie uvedených skutočností a právnych dôvodov sudca podľa ustanovenia § 250 ods. 2 CSP napadnuté rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka zrušil, vrátane výroku o trovách ako závislého výroku. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník bude opätovne posudzovať návrh oprávneného, pričom je viazaný názorom sudcu vyjadreným v tomto uznesení.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (202 ods. 4 Exekučného poriadku).

(§